

# Vnitřní směrnice Odboru sportu ČOS (Směrnice č. OS/12/2025)

## Zřizování sportovních základen mládeže (SZM), vybraných oddílů mládeže (VOM), výkonnostního sportu dospělých (VSD) a vybraných oddílů dospělých (VOD).

### Článek 1

#### Základní ustanovení

1. Sportovní základny mládeže, vybrané oddíly mládeže, výkonnostní sport dospělých a vybrané oddíly dospělých (dále jen „SZM, VOM, VSD a VOD“) jsou základními složkami (dále i jen „Složky“) výkonnostního sportu České obce sokolské (dále jen „ČOS“) a výkonnostní nadstavbou široké sportovní základny ČOS. Jsou ustavovány v duchu Stanov ČOS se záměrem dosáhnout výrazným způsobem růstu výkonnosti svých členů, rozšířit jejich účast v nejvyšších soutěžích České republiky a dle možností se podílet na státní sportovní reprezentaci. SZM a VOM jsou hlavní formou péče o sportovně talentovanou mládež v ČOS.
2. SZM, VOM, VSD a VOD jsou zřizovány v tělocvičných jednotách dle dále uvedených kritérií a zásad. Tělocvičná jednotka vykonává veškeré potřebné právní úkony a organizačním a metodickým řízením příslušné složky pověřuje sportovní oddíl. **Za činnost příslušné Složky odpovídá vedoucí trenér.**
3. Podmínkou pro zřízení některé ze složek výkonnostního sportu je souhlas tělocvičné jednoty, která se tím smluvně zavazuje Odboru sportu ČOS (dále jen „OS“) k vytvoření optimálních podmínek pro činnost příslušné složky výkonnostního sportu (materiální a organizační podmínky včetně poskytování tréninkových prostorů v rozsahu tréninkového plánu), dále dostatečná členská základna oddílu a zájem o tuto činnost v místě.
4. O zřízení těchto Složek rozhoduje Předsednictvo Odboru sportu ČOS (dále jen „P OS“) vždy na jeden rok na základě žádosti sportovního oddílu o zřízení či pokračování činnosti SZM, VOM, VSD nebo VOD, podané se souhlasem a prostřednictvím jednoty. Zřízení schvaluje Předsednictvo ČOS a stvrzuje jej smlouva mezi ČOS a tělocvičnou jednotou, podepsanou statutárními zástupci obou smluvních stran. Smlouvou je přidělen statut některé ze složek výkonnostního sportu příslušnému subjektu a výše dotace. Výše dotace může být určena, i s časovým zpožděním, formou dodatku ke smlouvě s ohledem na získání podpory ČOS, a schvalování rozpočtu Výborem ČOS.
5. V případě nepřiznání statutu SZM či pozastavení činnosti SZM se oddílu zpravidla přiznává statut VOM nejméně na dobu jednoho roku.
6. Tělocvičná jednotka uzavírá smlouvu s úvazkovými či smluvními trenéry a odpovídá za jejich činnost ve věcech pracovně-právních a organizačních. Za metodické řízení vybrané Složky odpovídá OS ČOS a příslušná sportovní komise OS ČOS.
7. Tělocvičná jednotka odpovídá ČOS za hospodaření poskytnutými finančními prostředky a materiálem, za dodržení schválených účelových státních i nestátních dotací a za jejich řádné vyúčtování.

8. Návrhy na upřesnění výkonnostních kritérií v jednotlivých sportech předkládají, při dodržení níže uvedených kritérií a zásad, každoročně sportovní komise OS ČOS, a to s ohledem na případné změny soutěžních řádů, či struktury soutěží jednotlivých sportovních svazů, nebo jim na úroveň postavených organizací (dále jen SVAZ).
9. SZM, VOM, VSD, VOD je možné zrušit, resp. SZM, VSD převést na nižší stupeň v průběhu roku z těchto důvodů:
  - a) podstatné snížení výkonnosti po dobu delší než 6 měsíců,
  - b) snížení počtu zařazených sportovců pod 50 %,
  - c) závažné neplnění závazků vůči ČOS, Odboru sportu, T. J. či oddílu,
  - d) opakované neplnění povinnosti plnit závazné normy (vyúčtování, předložení tréninkového plánu, rozpočtu aj.),
  - e) závažné zhoršení materiálních, organizačních, či prostorových podmínek pro činnost,
  - f) vystoupení družstva nebo zařazených jednotlivců ze soutěže,
  - g) zrušení oddílu nebo tělocvičné jednoty.

Návrh na zrušení či přearazení může podat oddíl, tělocvičná jednotka, sportovní komise OS ČOS, metodik OS ČOS nebo příslušný kontrolní orgán ČOS. O zrušení, či přearazení rozhoduje P OS, které současně podá statutárním zástupcům ČOS návrh na zrušení smlouvy a zastavení dotací.

## **Článek 2**

### **Základní pojmy**

1. **Sportovní základna mládeže** je ucelený tréninkový útvar, který v rámci sportovního oddílu zabezpečuje systematickou přípravu zařazených talentovaných sportovců na nejvyšší celostátní úrovni. Podmínkou je návaznost a vysoká výkonnost všech věkových kategorií v oddílu.
2. **Vybraný oddíl mládeže** je tréninkový útvar, který zabezpečuje přípravu talentované mládeže na vysoké sportovní úrovni. Návaznost všech věkových kategorií není v oddílu podmínkou.
3. **Výkonnostní sport dospělých** je ucelený tréninkový útvar zabezpečující ve sportovním oddílu systematickou přípravu dospělých sportovců na úrovni I. a II. celostátní soutěže, či odpovídajícího umístění v celostátním žebříčku. VSD může být zpravidla přiznán v oddílech, kde je ustavena sportovní základna mládeže déle než jeden rok.
4. **Vybraný oddíl dospělých** je tréninkový útvar, který zabezpečuje přípravu dospělých na vysoké sportovní úrovni. Návaznost všech věkových kategorií, či zřízení SZM a VOM není podmínkou.
5. **Tréninkový celek sportovní základny mládeže** je sportovní družstvo či skupina zařazených sportovců, vykonávající sportovní přípravu pod jednotným trenérským vedením

a podle tréninkového plánu. Počet zařazených sportovců v tréninkovém celku je zpravidla 8 – 15 podle specifických podmínek jednotlivých sportů. Tento počet zařazených sportovců je navrhován příslušnou sportovní komisí, komisí OS – péče o talentovanou mládež a schvalován P OS. Do jedné složky výkonnostního sportu mohou být určeny tréninkové celky podle počtu sportovců splňujících kritéria pro zařazení, povahy sportu a výkonnostní úrovně oddílu. Kategorie „tréninkový celek“ slouží pouze k určení výše dotací a posouzení trenérského obsazení s ohledem na počet zařazených sportovců.

6. **Zařazený sportovec** je sportovec, který splňuje věková a výkonnostní kritéria stanovená pro zřízení příslušné složky výkonnostního sportu a je uveden na seznamu sportovců v tréninkovém ročním plánu příslušné výše uvedené složky.

### Článek 3

#### Zásady pro zřizování SZM, VOM, VSD a VOD

##### A. Sportovní základny mládeže

SZM jsou specializovaná centra sportovní přípravy sportovně talentované mládeže organizovaná v návaznosti všech věkových kategorií v oddílech s vysokou sportovní výkonností.

Pro ustavení SZM musí být proto splněny následující podmínky:

1. SZM se zřizují zásadně pro mládež do horní hranice juniorského věku včetně, s ohledem na věkové kategorie mezinárodních sportovních federací (v gymnastických sportech je věková hranice posunuta o dva roky níže).
2. SZM pracují na základě ročního tréninkového plánu (součástí je vedení tréninkové dokumentace a docházky), který je oponován a schválen příslušnou odbornou komisí nebo přímo P OS.
3. Rozsah tréninkového zatížení musí přesahovat 430 hodin ročně na sportovce.
4. SZM musí trvale udržovat vysokou sportovní výkonnost svých členů a je zřizována v oddílech, které zajistí dlouhodobou návaznost všech věkových kategorií a družstva nebo jednotlivci startují v nejvyšších svazových soutěžích:

##### a) v kolektivních sportech:

- nejméně jeden celek kolektivních sportů je v nejvyšší soutěži ČR,
- start ve vyšších skupinách dorostenecké ligy (semifinále, finále, umístění mezi 18 nejlepšími celky v ČR),
- návaznost všech věkových kategorií na dobré výkonnostní úrovni (mini žactvo, mladší a starší žactvo, mladší a starší dorost, dospělí),
- podíl na reprezentaci ČR,
- možnost výběru talentů a odpovídající tréninkové podmínky (4x týdně),
- je možné zařadit podle výše uvedených kritérií tréninkové celky zpravidla o 10 – 15 sportovcích.

**b) v individuálních sportech:**

- dlouhodobá účast na mistrovstvích nebo přeborech ČR jednotlivců, popřípadě družstev z nich složených,
  - odpovídající umístění oddílu v žebříčku příslušného sportu (určeno sportovní komisí diferencovaně dle jednotlivých druhů sportů),
  - návaznost všech věkových kategorií na dobré výkonnostní úrovni (nejmladší, mladší a starší žactvo, mladší a starší dorost, dospělí),
  - návaznost na reprezentaci (péče o závodníky zařazené do reprezentace ČR), - možnost výběru talentů a odpovídající tréninkové podmínky (4x týdně).
  - je možné zařadit podle výše uvedených kritérií tréninkové celky zpravidla o 8 – 15 sportovců.
5. Tréninkový proces řídí vedoucí trenér na celý, respektive částečný pracovní úvazek nebo na živnostenský list s kvalifikací I. nebo II. třídy a s osobními předpoklady k vedení náročné sportovní přípravy.
  6. Do SZM jsou zařazováni sportovci ve věkové kategorii mladšího a staršího dorostu (viz bod 1) splňující sportovní, funkční a morální předpoklady. Členové SZM, kteří dlouhodobě neplní výkonnost a nevykazují potřebný zájem, jsou přeřazeni do běžné oddílové činnosti. V případě sestupu z nejvyšší soutěže může být udělena výjimka na 1 rok se sníženou dotací. Výkonnostní kritéria jsou každoročně přehodnocována.

**B. Vybrané oddíly mládeže**

Podmínky pro VOM jsou o stupeň nižší. Není zde podmínkou návaznost všech věkových kategorií. Pro získání statutu VOM musí být splněny následující podmínky:

1. Kolektivní sporty:
  - start v dorostenecké lize (24 – 32 nejlepších v ČR),
  - možnost výběru talentů a odpovídající tréninkové podmínky (4 x týdně).
2. Individuální sporty:
  - účast na mistrovstvích nebo přeborech ČR jednotlivců, popřípadě družstev z nich složených,
  - odpovídající umístění v žebříčku příslušného sportu (stanoveny sportovní komisí OS),
  - případná návaznost na reprezentaci ČR,
  - možnost výběru talentů a odpovídající tréninkové podmínky (4 x týdně).
3. Družstvo nebo skupina sportovců jsou vedeny kvalifikovanými trenéry a pravidelně trénují. Vedoucí trenér má smluvní vztah s tělocvičnou jednotou.
4. U sportovců jsou předpoklady dalšího výkonnostního růstu, respektive je zjevné úsilí oddílu o přeřazení mezi SZM.
5. Zpracovávání ročních tréninkových plánů. 6. Zabezpečení tréninkových prostorů.

**C. Výkonnostní sport dospělých**

1. Opakované starty v I. nebo II. stupni svazových soutěží (do 24 nejlepších v ČR) nebo účast na mistrovstvích nebo přeborech ČR jednotlivců, popřípadě družstev z nich složených.

2. Možno zřídit u oddílu se sportovní základnou mládeže.
3. Dobré tréninkové podmínky (4 – 5 x týdně).
4. Návaznost na výběry a reprezentaci ČR.

#### **D. Vybrané oddíly dospělých**

1. Opakované starty v I. nebo II. lize bez komplexní návaznosti, nebo účast na mistrovstvích nebo přeborech ČR jednotlivců, popř. družstev z nich složených.
2. Výjimečně je možno zařadit družstva soutěžící ve III. stupni soutěží ČR (min. Čechy, Morava).
3. Dobré tréninkové podmínky (3 – 4 x týdně).
4. Není nutná návaznost všech věkových kategorií.

#### **E. Podmínky společné pro všechny složky**

1. Tělocvičné jednoty se podílejí na vytváření tréninkových podmínek a na krytí provozních nákladů. Podíl oddílu či složky výkonnostního sportu na krytí ztrát z provozu je dán místními možnostmi, nesmí však ohrozit činnost a výkonnostní úroveň příslušné složky.
2. Oddílové příspěvky v oddílech, kde jsou zřízeny SZM, VOM, VSD, VOD, jsou stanoveny a vybírány ve výši minimálně 1.200 Kč na člena.
3. Oddíl zpracovává každoročně na odpovídající úrovni všechny požadované materiály dle příslušné složky (SZM, VOM, VSD, VOD).
4. Složky SZM a VSD musí být vedeny trenéry I. nebo II. třídy, složky VOM a VOD trenéry s kvalifikací maximálně o jeden stupeň nižší. Výjimky je možné připustit na základě žádosti jednoty. Žádost o výjimku posuzuje komise péče o talentovanou mládež a schvaluje P OS ČOS.
5. Do družstev všech uvedených složek mohou být zařazeni maximálně 3 sportovci posledního ročníku kategorie staršího žactva (kromě gymnastických sportů).

### **Článek 4**

#### **Zásady kontrolní činnosti**

1. Kontrolní činnost bude zaměřena na tyto hlavní oblasti:
  - a) Metodická oblast – kvalita tréninkového procesu – trenérské zabezpečení,
    - výsledky v soutěžích, - reprezentace,
    - tréninková dokumentace, - výchovná hlediska.
  - b) Ekonomické zabezpečení – rozpočet na příslušný rok,
    - evidence čerpání finančních prostředků,
    - získání prostředků mimo dotací a příspěvků ČOS zejména příslušných svazů (Sportovní střediska – SpS, Sportovní centra mládeže – SCM, Vrcholová sportovní centra mládeže – VSCM, Sportovní akademie – SA),
    - oddílové příspěvky,
  - c) Organizační a materiální zabezpečení SZM, VOM, VSD a VOD ze strany tělocvičné jednoty,
    - náplň práce trenéra (práce pro oddíl, jednotu, svaz),

- zařazení sportovců do SZM, VOM, VSD a VOD,
- kvalita sportovního zázemí a jeho vybavení, - evidence materiálu,
- plnění smlouvy.

2. Metodika kontrolní činnosti:

- a) Průběžné sledování výsledků v soutěžích – v tisku (tabulky, žebříčky), - zprávy oddílů po ukončení soutěží, - registrace oddílů.
- b) Kontrolní skupinu pověřuje OS ČOS a složení kontrolní skupiny je většinou následující:
  - zástupce P OS, - metodik OS,
  - zástupce příslušné komise sportu.

P OS může komisi účelově doplnit dalšími odborníky pro jednotlivé kontrolní návštěvy.

3. Plán kontrol

Každý rok je vybráno několik jednot ze SZM, VOM, VSD, VOD s různými sporty, kde je provedena kontrola. Výběr schvaluje P OS.

4. Zásady kontrolní činnosti:

- a) Kontrolní skupina je pověřena P OS a oznámí tělocvičné jednotě svoji návštěvu 14 dní předem s uvedením všech požadavků.
- b) Kontroly se zúčastní zástupce jednoty a zástupce Složky, nimiž budou projednány závěry kontroly.
- c) Z kontroly musí být zpracován zápis, který podepíší zástupci kontrolní skupiny, kontrolované Složky a jednoty. Zjištěné nedostatky vedou až k opatřením uvedeným v článku 1 bod 9.
- d) Výdaje spojené s kontrolou hradí pro kontrolní skupinu OS ČOS.

## **Článek 5**

### **Zabezpečení trenérů sportovních základen talentované mládeže**

1. Podmínkou pro zřizování SZM talentované mládeže je kvalifikovaný trenér na celý, nebo nejméně poloviční pracovní úvazek, nebo kvalifikovaný trenér vykonávající činnost na základě živnostenského listu v obdobném rozsahu hodin.
2. Trenér je povinen vyplnit formulář osobních údajů a kvalifikace (viz příloha č. 1). Na základě těchto údajů může jednota s trenérem uzavřít smlouvu dle vlastního mzdového řádu jednoty.
3. Příspěvek na mzdu trenéra je součástí rozpočtu SZM navrženého komisí péče pro sportovně talentovanou mládež a schváleného P OS na příslušný rok. Pro koeficient 1 je jeho výše 2,5 % z finančních prostředků alokovaných pro SZM.
4. Pracovně právní vztahy trenérů SZM se řídí Zásadami ve věci zaměstnávání a odměňování trenérů v ČOS (viz příloha č. 3).

## **Článek 6**

### **Rozdělování dotací a příspěvků na činnost**

1. Rozdělování státní dotace a dalších státních finančních prostředků ústředních orgánů je prováděno dle pravidel dotace a schváleného hodnocení sportovních složek.
2. Rozdělování nestátních prostředků ČOS, které je předmětem příslušné kapitoly rozpočtu ČOS, navrhované P OS ČOS a schválené Výborem ČOS, je rovněž prováděno dle schváleného hodnocení sportovních složek.
3. Čerpání státní dotace se řídí metodickými pokyny příslušných orgánů ministerstev, NSA a OS ČOS pro talentovanou mládež.
4. Čerpání příspěvku ČOS se řídí metodickými pokyny OS ČOS pro talentovanou mládež.

## **Článek 7**

### **Závěrečná ustanovení**

#### **Přílohy:**

Formulář osobních údajů a kvalifikací trenéra,  
Zásady ve věci zaměstnávání a odměňování trenérů v ČOS.

Schváleno Předsednictvem OS ČOS dne 8. 1. 2026.

## **Formulář osobních údajů a kvalifikací trenéra**

**Vyplní vedoucí trenér SZM (SCM, SpS)**

**SPORT**.....

Jméno ..... příjmení..... datum narození.....

bydliště..... PSC.....

tel..... e-mail.....

Dosažené vzdělání ..... titul.....

vzdělání v oboru ..... délka trenérské praxe.....

předchozí trenérské působení.....

trenér II. tř. od r.\*.....trenér I. tř. od r.\*..... DT od r.\*.....

**Přehled nejvýznamnějších úspěchů trenérské praxe**.....

.....

**Adresy míst kde probíhá trénink:**

A).....

B).....

C).....

D).....

**Rozpis tréninkových hodin:**

| Den | od – do | od – do | Trénink probíhá – A) B) C) D) |
|-----|---------|---------|-------------------------------|
| Po  |         |         |                               |
| Út  |         |         |                               |
| St  |         |         |                               |
| Čt  |         |         |                               |
| Pá  |         |         |                               |
| So  |         |         |                               |
| Ne  |         |         |                               |

**\*doložit fotokopii o nabytí kvalifikace**

Vysvětlivky: SZM – sportovní základna mládež, SCM – sportovní centrum mládeže,

SpS – sportovní středisko.

Dne:

Podpis:



## **Zásady ve věci zaměstnávání a odměňování trenérů v ČOS**

Zásady upravují odměňování trenérů tělocvičných jednot ČOS:

1. Trenéři jsou v pracovním poměru k příslušné sokolské jednotě, v rámci jejíž organizační struktury jsou zřizovány:
  - a) sportovní základny mládeže (SZM)
  - b) sportovní centra mládeže (SCM)
  - c) výkonnostní sport dospělých (VSD)
  - d) sportovní střediska (SpS)
  - e) vybrané oddíly mládeže (VOM)
  - f) vybrané oddíly dospělých (VOD)
2. Předsednictvo Odboru sportu ČOS schvaluje příspěvek na mzdu dle počtu zařazených sportovců, počtu celků, dlouhodobé i krátkodobé výkonnosti a dalších faktorů úspěšnosti.
3. Výbor příslušné sokolské jednoty uzavře k založení pracovního poměru s trenérem na celý či částečný úvazek **pracovní smlouvu** s náležitostmi podle § 29 Zákoníku práce, tj.
  - a) druh práce včetně popisu pracovní funkce,
  - b) místo výkonu práce,
  - c) den nástupu do práce, a dále bude v pracovní smlouvě sjednána **mzda** trenéra.
4. Smlouvu o trenérské činnosti ve funkci trenéra SZM (SCM, SpS) lze mezi tělocvičnou jednotou a trenérem uzavřít i na základě jeho živnostenského oprávnění (v případě, že nejde o hlavní pracovní poměr).
5. Rámcový popis pracovních funkcí:

### **Trenér SZM (VOM)**

Vykonává dílčí trenérské činnosti podle stanovených programů tělovýchovné a sportovní činnosti – jejich výkon předpokládá středoškolské vzdělání a příslušnou speciální tělovýchovnou kvalifikaci (trenér III., II. třídy).

### **Odborný trenér SZM (VSD)**

Odborné vedení metodických a trenérských činností včetně zpracování programů sportovní činnosti, řešení metodických a sportovně metodických otázek SZM a sportovního odvětví – jejich výkon předpokládá vysokoškolské nebo středoškolské vzdělání se speciální tělovýchovnou kvalifikací (trenér II., I. třídy).

### **Vedoucí trenér SZM (SCM, SpS)**

Samostatné a vysoce odborné zajišťování složitých a náročných metodických a trenérských činností, komplexní zpracování programů tělovýchovné a sportovní činnosti, řešení metodicky a sportovně-technicky náročných sportovních činností, zejména usměrňování a řízení přípravy sportovců SZM (SCM, SpS) v celostátních soutěžích a závodníků mistrovských tříd – jejich výkon předpokládá vysokoškolské vzdělání včetně speciální

tělovýchovné kvalifikace (diplomovaný trenér, I. trenérská třída). Vedoucí trenér je přímým nadřízeným dalších trenérů, kteří pracují pro SZM, SCM a SpS.

6. Metodickou pomoc při pracovním a mzdovém zařazení trenérů poskytuje výboru tělocvičné jednoty Odbor sportu ČOS.